

**Національний університет «Чернігівський колегіум»
імені Т.Г. Шевченка
Навчально-науковий інститут історії та
соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського**

СИЛАБУС
навчального курсу

ГНОСЕОЛОГІЯ ТА ЕПІСТЕМОЛОГІЯ

Спеціальність – 033 філософія

Освітній ступінь – бакалавр

Форма навчання – денна

Форма підсумкового контролю – екзамен

Викладач – док. філос.н., проф. Чорний О.О.

Телефон – 0935773855

E-mail: o.chorny75@gmail.com

Години консультацій – понеділок з 13.00 до 14.20 в ауд. 210.

2021-2022

Освітньо-кваліфікаційна програма	
Кількість кредитів	6
Рік навчання	3
Семестр	5
Компонент освітньої програми	Обов'язковий компонент (ОК)
Мова викладання	Українська
Формат курсу	Денна
Опис дисципліни	
Загальна кількість годин	180
Обсяг курсу	Денна форма: 46 годин аудиторних (з них: 20 годин лекцій; 26 годин практичних занять), 134 години самостійної роботи.
Мета курсу	Метою викладання навчальної дисципліни є: ознайомити студентів бакалаврів з основними проблемами пізнання та його природою, можливостями та відношенням знання до об'єктивного навколишнього світу, сформувати систему знань про види та структуру пізнання, познайомити здобувачів з понятійно-категоріальним апаратом гносеології та епістемології, а також систематизувати знання про історію розвитку філософської теорії пізнання.
Електронний ресурс	Zoom. Google Classroom.
Формування програмних компетентностей	<p>Загальні компетентності: ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК2. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК3. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності: СК5.Здатність аналізувати сучасні філософські проблеми та вчення. СК7.Здатність аналізувати міркування та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки. СК10.Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної та загальнонаукової проблематики. СК11.Здатність застосовувати в професійній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.</p>

Програмні результати навчання	<p>ПР2. Розуміти розмаїття та специфіку філософських дисциплін, знати філософську термінологію.</p> <p>ПР3. Знати основні етапи, напрямки в історії світової та вітчизняної філософії.</p> <p>ПР19. Використовувати у професійній діяльності розуміння основ людського мислення, застосовувати методи класичної і неklasичної логіки, будувати систему доведень і спростувань.</p> <p>ПР21. Вміти ефективно проводити філософсько-освітню роботу з представниками різних релігій на основі толерантності і повазі до віруючих.</p>
--------------------------------------	--

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		с	лаб.	нд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Предмет та основні проблеми курсу «Гносеологія та епістемологія».	14	2	2			10
Тема 2. Проблеми пізнання в історії філософії.	13		2			11
Тема 3. Проблеми наукового пізнання в неklasичній філософії XIX – п.п. XX ст.	14	2	2			10
Тема 4. Постмодерністська епістемологія.	14	2	2			10
Тема 5. Структура, форми та види пізнання	13		2			11
Тема 6. Категоріально-понятійна система гносеології.	14	2	2			10
Разом за змістовим модулем 1	82	8	12			62
Змістовий модуль 2.						
Тема 7. Епістемологічне розуміння природи пізнання.	14	2	2			10
Тема 8. Рівнева структура пізнання.	14	2	2			10
Тема 9. Наукове пізнання та його характерні риси.	14	2	2			10
Тема 10. Проблема істини у пізнанні.	14	2	2			10
Тема 11. Проблема мови та знакових систем у пізнанні.	15	2	2			11

Тема 12.Філософська методологія та пізнання.	15	2	2			11
Тема 13.Соціально-культурна природа пізнання.	12		2			10
Разом за змістовим модулем 2	98	12	14			72
Разом	180	20	26			134

Літературні джерела

Основна література:

1. Бичко А. К., Бичко І. В., Табачковський В. Г. Історія Філософії: Підручник. Київ: Либідь, 2001.
2. Бойченко, І. В. Філософія : Навч. посібник для дистанц. навч. Київ : Ун-т "Україна", 2007.
3. Вандишев, В. М. Філософія. Екскурс в історію вчень і понять : навчальний посібник для студ. ВНЗ. Київ : Кондор, 2006.
4. Гносеологія та епістемологія: Навчальний посібник / В. Петрушенко / – Львів: «Новий Світ – 2000», 2020. – 209 с.
5. Петрушенко, В. Л. Філософія : курс лекцій: навч. посіб. для вузів. Київ : Каравелла, 2002.
6. Причепій Є.М., Черній А.М. Філософія: посібник для студентів вищих навчальних закладів.- Київ: Видавничий центр «Академія», 2001. – 576с.
7. Філософія : навч. посіб. для студ. і аспір. вузів / за ред. І.Ф. Надольного. Київ : Вікар, 2011.
8. Філософія [Електронний ресурс]: навчальний посібник. /Ю.М.Вільчинський, Л.В.Северин-Мрачковська, О.Б. Гаєвська та ін.- Київ: КНЕУ, 2019. – 368с.
9. Філософія. Підручник. За загальною редакцією Горлача М. І., Кременя В. Г., Рибалка В. К. Харків: Консум, 2000. — 672 с.
10. Філософія: мислителі, ідеї, концепції: Підручник / В. Г. Кремень, В. В. Ільїн. - К.: Книга, 2005. - 528 с.<https://posek.km.ua/biblioteka/>
11. Філософія: природа, проблематика, класичні розділи : хрестоматія: навч. посіб. для студ. ВНЗ / за ред. Г.І. Волинки. Київ : Каравела, 2010.
12. Філософія: природа, проблематика, класичні розділи: навч. посіб. для студ. ВНЗ / за ред. Г. І. Волинки. Київ: Каравела, 2018.
13. Щерба, С. П., Заглада, О. А. Філософія : підруч. для студентів. Київ : Кондор, 2015.

Додаткова:

1. Алексеев П.В., Панин А.В. Теория познания и диалектика. - М.,191, С.5-31.
2. Алексеева И.Ю. Интернет и проблема субъекта // Философия науки. –М., 2007, с.160-192.
3. Андрос Е.И.Истина как проблема познания и мировоззрения.-К.,1984.
4. Бахтияров К.И. Многомерность истины // Филос. Науки. – 1991. - №4.

5. Визгин В.П. Мишель Фуко - теоретик цивилизации знания // Вопросы философии.1995, №4, с.116-121.
6. Воронкова В.Г. Філософія. – К., 2004, С.337-350.
7. Гадамер Г.Г.Истина в гуманитарных науках // Гадамер Г.Г.Истина і метод.-Т.П.-К.,2000, с.38-43.
8. Гилье Н. История философии. – М., 2003. С.770-775.
9. Горак А.И.Истина в контексте социума // Философские науки.1991, №12.
10. Горак Г.І.Філософія. –К., 1997, с.92-122.
11. Давидова І.А. Практика – основа единства эмпирической и теоретической ступеней познания // Практика и познание. –М., 1973, с.134-163.
12. Девятова С.В., Купцов В.И. Структура научного знания //Философия и методология науки. –М., 1996, с.125-144.
13. Деррида, Фуко, Рорти – деконструкция и критика // Скирбекк Г.,
14. Джеймс В.Концепція істини прагматизму//Джеймс В.Прагматизм.-К., 2000, с.92-110.
15. Козлова М.С. Вера и знание. Проблемы границы // Вопросы философии. 1991, №2, с.58-66.
16. Козловський П. Постмодерна культура: суспільно-культурні наслідки технічного розвитку // Сучасна зарубіжна філософія.-К.,1996, с.226-234, 245-253.
17. Кримський С.Б. Запити філософських смислів. – К., 2003, с.3–7.
Кримський С.Б.Наука як феномен цивілізації // Кримський С.Б.Запити філософських смислів.-К.,2003, с.148-168.
18. Крымский С.Б. Научное знание и принципы его трансформации. - К.,1974, с.3-21.
19. Куайн У. Вещи и их место в теориях // Аналитическая философия. Становление и развитие. – М., 1998, С.322-342.
20. Кутырев В.А. Современное социальное познание. - М.,1988, с.П
21. Лук'янець В.С.Сучасна практична філософія та її вплив на майбутню долю епістемології // Практична філософія. 2000, №1, с.88-113.
22. Мамардашвили М.К. Стрела познания. набросок естественноисторической гносеологии. – М., 1997, С.25-277.
Мамчур Е.А. Внеэмпирические критерии в обосновании истинности теоретического знания//Практика и познание. - М.,1973, с.228-246.
23. Мамардашвили М.К., Соловьев Э.Ю., Швырев В.С. Классика и современность: две эпохи в развитии буржуазной философии // Философия науки. – М., 1973, С.29-94.
24. Марчук М.Г.Истина раціональна та позараціональна // Марчук М.Г.Ціннісні потенції знання. - Чернівці.2001, с.129-158.
25. Меркулов И.П. Когнитивная эволюция. М., 1998.

	<p>26. Силичев Д.А. Ж.Деррида: деконструкция или философия в стиле постмодерна // Философские науки.1992, №3, с.18-25.</p> <p>27. Соболев А.В.О персоналистической гносеологии//Вопросы философии. 1998, №4.</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua 2. Освітній дискурс: збірник наукових праць http://www.journal-discourse.com/uk/ 3. Сайт Національної парламентської бібліотеки України http://nplu.org 4. Сайт Державної науково-технічної бібліотеки України http://www.gntb.gov.ua 5. http://ru.wikipedia.org 6. http://cyberleninka.ru/article/c/filosofiya 7. http://www.bibliotekar.ru/filosofia/index.htm 8. http://filosof.historic.ru/
<p>Політика дисципліни та оцінювання</p>	<p>Студент має право:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад предмету, змісту першоджерел; - вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять; - відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку; - отримати індивідуальні консультації у викладача. <p>Студент зобов'язаний:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин; - брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача; - виконати індивідуальне завдання - самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену. Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається. - набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів. <p>Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після завершення дії</p>

	<p>поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).</p> <p>Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view)). У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.</p> <p>Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.</p>																												
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використуватися під час викладання курсу</p>	<p>Словесний (пояснення, розповідь, лекція, дискусія); наочний (ілюстрації, демонстрації); робота з книгою (читання, конспектування, вивчення, реферування, цитування, виклад, складання плану); відео-методи (перегляд); практичний. Робота в бібліотеці та з науковими інтернет-джерелами. Підготовка презентацій, індивідуальних навчально-дослідних завдань. Аналіз відео-метаріалів. Робота в системі Zoom та GoogleClassroom.</p>																												
<p>Оцінювання</p>	<p style="text-align: center;">Шкала оцінювання</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th rowspan="2" style="width: 15%;">Сума балів за всі види навчальної діяльності</th> <th rowspan="2" style="width: 10%;">Оцінка за шкалою ECTS</th> <th colspan="2" style="text-align: center;">Оцінка за національною шкалою</th> </tr> <tr> <th style="width: 30%;">для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики</th> <th style="width: 45%;">для заліку</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td style="text-align: center;">90 – 100</td> <td style="text-align: center;">A</td> <td style="text-align: center;">відмінно</td> <td rowspan="5" style="text-align: center; vertical-align: middle;">зараховано</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">83 – 89</td> <td style="text-align: center;">B</td> <td style="text-align: center;">добре</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">75 – 82</td> <td style="text-align: center;">C</td> <td rowspan="3" style="text-align: center;">задовільно</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">68 – 74</td> <td style="text-align: center;">D</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">60 – 67</td> <td style="text-align: center;">E</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">35 – 59</td> <td style="text-align: center;">F_x</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з можливістю повторного складання</td> <td style="text-align: center;">не зараховано з можливістю повторного складання</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">0 – 34</td> <td style="text-align: center;">F</td> <td style="text-align: center;">незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> <td style="text-align: center;">не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни</td> </tr> </tbody> </table>	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку	90 – 100	A	відмінно	зараховано	83 – 89	B	добре	75 – 82	C	задовільно	68 – 74	D	60 – 67	E	35 – 59	F _x	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS			Оцінка за національною шкалою																									
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку																										
90 – 100	A	відмінно	зараховано																										
83 – 89	B	добре																											
75 – 82	C	задовільно																											
68 – 74	D																												
60 – 67	E																												
35 – 59	F _x	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання																										
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни																										

